

MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 5)**1. Konu**

9/1/2008 tarihli ve 26751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 1/4/2008 tarihinde yürürlüğe giren Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin (Bundan sonra Yönetmelik olarak anılacaktır.) üçüncü bölümünde müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde müşterinin tanınmasına yönelik tedbirler bakımından yükümlülerin daha basit tedbirler almalarına Maliye Bakanlığınca izin verilebileceği ve bu madde kapsamında uygulanabilecek tedbirler ile işlem türlerini belirleme konusunda da Maliye Bakanlığı’nın yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bu Tebliğin konusunu Yönetmelik uyarınca yükümlü sayılanlar tarafından müşterinin tanınması ilkesi kapsamında uyulması gereken basitleştirilmiş tedbirler ile diğer açıklamalar oluşturmaktadır.

2. Basitleştirilmiş Tedbirler**2.1. Basitleştirilmiş Tedbirlerin Mahiyeti ve Sınırları**

Yönetmeliğin üçüncü bölümünde müşterinin tanınması ilkesiyle ilgili uyulması gereken hususlar ile bunların uygulanmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Bu Tebliğ ile işlem türleri bakımından aklama ve terörün finansmanı riskinin düşük olarak değerlendirilebileceği durumlarda, müşterinin tanınması ilkesiyle ilgili uyulması gereken hususların basitleştirilerek uygulanmasına imkân tanınmaktadır.

Bu kapsamda basitleştirilmiş tedbirler, Yönetmeliğin 5 ila 14 üncü maddelerinde geçen kimlik tespiti, 17 nci maddesinde geçen **(Değişik ibare:RG-11/6/2014-29027)** başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti, 17/A maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ve 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesine ilişkin yükümlülükler ile sınırlı olup, kapsamı Tebliğin (2.2) nci bölümünde işlem bazında ayrı ayrı gösterilmiştir.

Basitleştirilmiş tedbir uygulanmasına imkân tanınan durumlarda yükümlüler, müşterinin ve işlemin, Tebliğin (2.2) nci bölümünde belirtilen niteliklere sahip olup olmadığı konusunda yeterli bilgiye sahip olmalıdırlar. Bu amaçla yükümlüler; müşteriden alınacak bilgilerden, kamuya açık kaynaklardan, müşterinin daha önce iş ilişkisine girdiği üçüncü kişilerden ve diğer kaynaklardan faydalanır ve elde ettikleri bilgileri yazılı olarak veya elektronik ortamda kaydederler.

Basitleştirilmiş tedbir uygulanabilecek her bir durum için yükümlüler; aklama veya terörün finansmanı bakımından kötüye kullanımın söz konusu olup olmayacağını ve dolayısıyla aklama ve terörün finansmanı riskini her bir işlem bakımından ayrı ayrı değerlendirmelidirler. Aklama veya terörün finansmanı şüphesinin söz konusu olduğu durumlarda yükümlüler, basitleştirilmiş tedbir uygulamasından yararlanamaz ve konuyu şüpheli işlem bildirimi olarak Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı’na bildirirler.

2.2. Basitleştirilmiş Tedbirlerin Uygulanabileceği Durumlar**2.2.1. Finansal Kuruluşların Kendi Aralarında Gerçekleştirdikleri İşlemler**

Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde tanımlanan finansal kuruluşların kendi aralarında gerçekleştirdikleri işlemlerde, müşteri konumunda olan finansal kuruluşa ilişkin olarak Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki bilgiler alınarak kaydedilir. Bu bilgilerin Yönetmeliğin anılan maddesi uyarınca teyidi zorunlu değildir.

(Değişik ikinci paragraf:RG-11/6/2014-29027) Bu kapsamdaki müşterilerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesindeki yükümlülükler ile 17/A maddesindeki teyide ilişkin yükümlülükler uygulanmayabilir. Ayrıca Yönetmeliğin 19 uncu maddesi uyarınca müşterinin durumunun sürekli iş ilişkisi kapsamında izlenmesi ve müşteri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtların güncellenmesi sıklığı azaltılabilir.

(Değişik üçüncü paragraf:RG-2/1/2010-27450) Türkiye’de yerleşik bir finansal kuruluşun müşterisinin yabancı ülkede yerleşik bir finansal kuruluş olması durumunda yukarıda bahsedilen basitleştirilmiş tedbirlerin uygulanabilmesi için, yabancı finansal kuruluşun aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetime tabi olan bir ülkede yerleşik olması gerekmektedir.

Öte yandan finansal kuruluşlar, elektronik ortamda yüz yüze gerçekleştirilmeyen işlemler bakımından güvenli iletişim ağlarının kullanılması, işlem talep eden veya talimat veren kişinin kimliğini ve yetkisini tespiti ve doğrulamaya yarayan şifrelerin kullanılması da dahil gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

2.2.2. (Ek:RG-2/1/2010-27450)**Finansal Kuruluşlar Dışındaki Yükümlülerin Müşterilerinin Bankalar Olduğu İşlemler**

Ülkemizde veya aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetime tabi olan diğer ülkelerde yerleşik bankaların, finansal kuruluşlar dışındaki yükümlülerin müşterisi olduğu işlemlerde; yükümlü tarafından, müşteri konumunda olan bankaya ilişkin olarak Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki bilgiler alınarak kaydedilir. Bu bilgilerin Yönetmeliğin anılan maddesi uyarınca teyidi zorunlu değildir.

(Değişik ikinci paragraf:RG-11/6/2014-29027) Bu kapsamdaki müşterilerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesindeki yükümlülükler ile 17/A maddesindeki teyide ilişkin yükümlülükler uygulanmayabilir. Ayrıca Yönetmeliğin 19 uncu maddesi uyarınca

müşterinin durumunun sürekli iş ilişkisi kapsamında izlenmesi ve müşteri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtların güncellenmesi sıklığı azaltılabilir.

2.2.3. (Değişik madde numarası: RG-2/1/2010-27450) Müşterinin Kamu İdaresi veya Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşu Olduğu İşlemler

(Değişik birinci paragraf:RG-2/1/2010-27450) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa¹ göre genel yönetim kapsamında olan kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının müşteri olması durumunda yükümlüler; bu kurum ve kuruluşlar adına işlem yapan gerçek kişilerin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgilerini alarak kaydeder ve yetki durumlarını da mevzuata uygun olarak düzenlenmiş yetki belgesi üzerinden teyit ederler. Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca alınan bilgilerin teyidi zorunlu değildir.

Bu kapsamdaki işlemlerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde (Değişik ibare:RG-11/6/2014-29027) başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti, 17/A maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır.

2.2.4. (Ek:RG-2/1/2010-27450)

Müşterinin Uluslararası Kuruluş veya Türkiye’de Mukim Elçilik ya da Konsolosluk Olduğu İşlemler

Müşterinin Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Avrupa Kalkınma Bankası gibi kuruluşlar veya Türkiye’de mukim elçilik ya da konsolosluk olduğu durumda yükümlüler, bu kuruluşlar adına işlem yapan gerçek kişilerin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgilerini alarak kaydeder ve yetki durumlarını da yetkili olduklarını gösterir bir belge üzerinden teyit ederler. Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca alınan bilgilerin teyidi zorunlu değildir.

Bu kapsamdaki işlemlerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde geçen (Değişik ibare:RG-11/6/2014-29027) başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti, 17/A maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır.

2.2.5. (Numarasıyla birlikte değişik:RG-2/1/2010-27450)

Maaş Ödemesi Kapsamında Toplu Müşteri Kabulüne İlişkin İşlemler

Bankaların, 5018 sayılı Kanuna göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya 100’den fazla personel istihdam eden kurum, kuruluş veya işletmelerin çalışanlarına maaş hesabı açılması amacıyla toplu müşteri kabulü yoluyla sürekli iş ilişkisi tesisinde, maaş ödemesi yapılacak gerçek kişilerin;

- Adı, soyadı,
- Doğum yeri ve tarihi,
- Uyruğu,
- Türk vatandaşları için anne ve baba adı ile T.C. kimlik numarası,
- İşyeri veya ikametgah adresi,
- Varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi

bilgileri alınır. Bu bilgilerden kimliğe ilişkin olanların teyidi Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre yapılır. Bu teyit işlemi, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı kullanılarak da (elektronik görüntüsü alınmak suretiyle) yapılabilir.

Bankalar, müşterilerin kimliğine ilişkin olarak Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kimlik belgeleri ile imza örneklerini işlemin yapılmasından itibaren en geç üç ay içinde alırlar. Adres teyidi de bu süre içerisinde yapılır. Bu kapsamda, maaş ödemesi yapılacak kişilerin isimleri ile birlikte çalıştığı kurumun açık adresinin bankaya bildirilmesi, işyeri adres bilgisinin teyidi için yeterli sayılır.

2.2.6. (Ek:RG-2/1/2010-27450)

Uluslararası Kuruluşların Türkiye’de mukim birimlerinin veya Elçilik ve Konsolosluk Mensuplarının Maaş Ödemelerine İlişkin İşlemler

Bankaların, uluslararası kuruluşların Türkiye’de mukim birimlerinin veya elçilik ve konsoloslukların mensuplarına maaş hesabı açılması amacıyla sürekli iş ilişkisi tesisinde, maaş ödemesi yapılacak gerçek kişilerin;

- Adı, soyadı,
- Doğum yeri ve tarihi,
- Uyruğu,
- Türk vatandaşları için anne ve baba adı ile T.C. kimlik numarası,
- İşyeri veya ikametgah adresi,
- Varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi

bilgileri alınır. Bu bilgilerden kimliğe ilişkin olanların teyidi Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre yapılır. Bu teyit işlemi, İçişleri Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı kullanılarak da (elektronik görüntüsü alınmak suretiyle) yapılabilir.

Bankalar, müşterilerin kimlik bilgilerinin teyidinde Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kimlik belgeleri ile imza örneklerini işlemin yapılmasından itibaren en geç üç ay içinde alırlar. Adres teyidi de bu süre içerisinde yapılır. Bu kapsamda, maaş ödemesi yapılacak kişilerin isimleri ile birlikte çalıştığı kurumun açık adresinin bankaya bildirilmesi, işyeri adres bilgisinin teyidi için yeterli sayılır.

2.2.7. (Başlığı ve numarasıyla beraber değişik:RG-2/1/2010-27450)

Emeklilik Sözleşmeleri, Emeklilik Planları ve Hayat Sigortası Sözleşmelerine İlişkin İşlemler

Emeklilik sözleşmeleri ve çalışanlara ücretlerinden kesinti yapılmak suretiyle emeklilik hakları sağlayan emeklilik planları ile bir yıl içinde ödenecek prim tutarı toplamı ikibin veya tek primli olup prim tutarı beşbin TL’nin altında olan hayat sigortası sözleşmelerine ilişkin işlemlerde yükümlüler; Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgileri, teyit belgelerine gerek olmaksızın, almak suretiyle işlem yapabilirler.

Bu kapsamdaki işlemlerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde geçen (Değişik ibare:RG-11/6/2014-29027) başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti, 17/A maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır.

(Ek paragraf:RG-19/11/2013-28826) Emeklilik sözleşmesinin mesafeli satış kapsamında çağrı merkezi vasıtasıyla düzenlenmesi halinde, imza örneği aranmamakla birlikte bu sözleşmelerin onaylanmasında hizmet riski ile Yönetmeliğin 20 ncı maddesinde yer alan tedbirler göz önünde bulundurulur.

2.2.8. Müşterinin Hisseleri Borsaya Kote Edilmiş Şirket Olduğu İşlemler

Müşterinin, hisseleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'na kote edilmiş şirket olduğu işlemlerde, şirkete ilişkin olarak Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki bilgiler alınarak kaydedilir. Bu bilgilerin, Yönetmeliğin anılan maddesi uyarınca teyidi zorunlu değildir.

(Değişik ikinci paragraf:RG-11/6/2014-29027) Bu kapsamdaki müşterilerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesindeki yükümlülükler ile 17/A maddesindeki teyide ilişkin yükümlülükler uygulanmayabilir. Ayrıca Yönetmeliğin 19 uncu maddesi uyarınca müşterinin durumunun sürekli iş ilişkisi kapsamında izlenmesi ve müşteri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtların güncellenmesi sıklığı azaltılabilir.

Ancak tüzel kişiyi temsil yetkili kimselerin kimliği ve yetki durumu, Yönetmeliğin 7 nci ve 14 üncü maddesinde belirtilen esaslara uygun olarak tespit edilir.

2.2.9. Ön Ödemeli Kartlara İlişkin İşlemler

(Değişik birinci paragraf:RG-2/1/2010-27450) Üzerindeki numara bazında hesap takibi yapılan, isimsiz, önceden ödeme ya da yükleme yapılması suretiyle kullanılabilir hale gelen ve yüklenen bakiye kadar kullanıma izin verilen ön ödemeli kartlarla ilgili işlemlerde yükümlüler;

- Tek kullanımlık olup tekrar yükleme yapılması mümkün olmayanlarda yüklü para tutarı 300 TL'yi,

- Yeniden yükleme yapılabilen ve toplam yükleme limiti bir takvim yılı içinde 5.000 TL'yi (Aynı takvim yılı içinde 2.000 TL üzerinde nakit çekilmesine veya başka bir hesaba transfer edilmesine imkan verilenler hariç)

aşmayan ön ödemeli kartların satışında Yönetmeliğin 6 ncı maddesi kapsamında kimlik tespiti yapmayabilirler.

(Değişik ikinci paragraf:RG-11/6/2014-29027) Bu kapsamdaki müşterilerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesindeki yükümlülükler ile 17/A maddesindeki teyide ilişkin yükümlülükler uygulanmayabilir. Ayrıca Yönetmeliğin 19 uncu maddesi uyarınca müşterinin durumunun sürekli iş ilişkisi kapsamında izlenmesi ve müşteri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtların güncellenmesi sıklığı azaltılabilir.

2.2.10. (Ek: RG-19/11/2013-28826)⁽²⁾

Faaliyetlerini Münhasıran Elektronik Ortamda Gerçekleştiren Yükümlüler

Ticari faaliyetlerinin tamamını fiziki bir işyeri bulunmaksızın ve müşteri ile yüz yüze olmaksızın münhasıran elektronik ortamda gerçekleştiren yükümlülerce;

- Türkiye'de mukim bankayla, sunulan mal veya hizmete ilişkin tahsilat ve ödeme işlemlerinin elektronik ortam üzerinden gerçekleştirileceğine dair sözleşme yapılmış olması,

- Müşterinin elektronik ortamda alınan üyelik başvurusunda, kimliğe ilişkin bilgilerin (Adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklular için yabancı kimlik numarası) İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı kullanılarak sorgulanması yoluyla teyit edilmesi,

- Tüm tahsilat ve ödemelerin, kimlik bilgileri teyit edilerek üyeliği kabul edilmiş kişinin kimlik bilgileri ile uyumlu bir banka hesabı vasıtasıyla yapılması

koşuluyla, müşterinin kimlik bilgilerinin Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki usul çerçevesinde teyidi ile imza örneği alınması zorunlu değildir.

Şans ve bahis oyunları düzenleme hak ve yetkisini haiz kurum ve kuruluşlar tarafından bayilik verilmeksizin, bu faaliyetlerin sanal ortamda bizzat kendilerince gerçekleştirilmesi halinde de bu tedbirler uygulanır.

3. Diğer Hususlar

Yönetmelik kapsamındaki bazı teyit ve tespit işlemlerinin aşağıdaki şekilde yapılması uygun bulunmuştur.

3.1. Adres Teyidi

Sürekli iş ilişkisi tesisinde, Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen gerçek kişilerle ilgili kimlik tespiti kapsamında beyan edilen adresin doğruluğu, e-Devlet veri tabanlarından yararlanmak suretiyle (elektronik görüntüsü de alınarak) teyit edilebilir.

Müşteri adresine alma haberli posta yoluyla tebligat yapılması durumunda, tebligatın müşteriye yapıldığına dair belge de adres teyidinde kullanılabilir.

3.2. Telefon ve Faks Numarası ile Elektronik Posta Adresinin Doğruluğunun Teyidi

(Değişik:RG-2/1/2010-27450) Sürekli iş ilişkisi tesis edilen müşterilerin kimlik tespitine ilişkin alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerinin doğruluğu, risk temelli yaklaşım çerçevesinde gerektiğinde bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurulmak suretiyle teyit edilir.

3.3. Müteakip İşlemlerde Kimlik Tespiti

Daha önce usulüne uygun olarak kimliği tespit edilenlerin sürekli iş ilişkisi kapsamındaki yüz yüze yapılan müteakip işlemlerinde kimlik tespiti, kimliğe ilişkin bilgilerin yükümlüde bulunan bilgilerle karşılaştırılmasını müteakip, ilgili evraka işlemi yaptıran gerçek kişinin ad ve soyadının yazılması ve imza örneğinin alınması suretiyle yapılır.

Tebliğ olunur.

¹ 24/12/2003 tarih ve 25326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

² Bu değişiklik 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

